

Tuinen en erven

Overzicht maatregelen

Maatregel	Ten gunste van	Puntentelling
Open composthoop	Insecten en kleine zoogdieren	2
Dood hout	Insecten, vogels, paddenstoelen en kleine zoogdieren	1
Drinkplaats voor vogels	Kleine zangvogels	1
Aanplant insectvriendelijke struik of boom	Insecten en vogels	1
Egelsnelweg	Egels en andere kleine zoogdieren	1
Overhoekje	Egels, vogels en insecten	1
Hoogstamboomgaard	Insecten, goudvink, steenuil, groene specht	25
Insectenhotel	Metselbijen en andere insecten	1
Houtsnippers	Paddenstoelen (schimmels)	1
Takkenril	Marterachtigen, egel, muizen, vogels en amfibieën	2
Egelkast	Egel	1
Kwetterplek huismus	Huismussen en andere kleine zangvogels	2
Mezenkast	Mezen	1
Muur van wildernis	Insecten en amfibieën	2
Natuurlijke tuinvijver	Insecten, vogels en amfibieën	6
Schutting eruit, haag erin	Vogels en grondgebonden zoogdieren	2
Sleedoorn	Sleedoornpage, overige insecten en vogels	2
Steenuilenkast	Steenuil	1
Tegels vervangen door groen	Insecten, kleine zoogdieren, vogels	1
Creëren zandbank	Graafbijen en huismussen	2
Klimmend en overhangend groen	Insecten, vogels, leefklimaat	1
Pluk- of vlindertuin	Aanleg van plantsoen met bloeiende, inheemse, planten	3



Open composthoop

(Half)open composthoop aanleggen in tuin of op erf.

Ten gunste van: Insecten en kleine zoogdieren.



Eisen en randvoorwaarden

Gebied: Buiten- en stedelijk gebied.

Oppervlakte: Minimaal 1 m².

Min. benodigd/
max. toegestaan: N.v.t.

Plaatsingseisen: Minimaal een meter hoog.
Voor het plaatsen van een dichte (bijvoorbeeld kunststof) compostbak worden geen punten toegekend. Er moet een open verbinding zijn tussen de buitenruimte en de compostbak, zodat insecten in de compostbak toegankelijk zijn voor vogels en kleine zoogdieren. Denk hierbij aan een houten constructie waarin bladafval en gemaaid gras wordt omgezet tot compost.

Onderhouds-
intensiteit: Laag

Puntentelling

2

(Half)open composthoop is 2 punten.

Toelichting



Dood hout

Aanbrengen van dood hout.

Ten gunste van: Insecten, vogels, paddenstoelen en kleine zoogdieren.



Eisen en randvoorwaarden

Gebied:	Buiten- en stedelijk gebied.
Oppervlakte:	Minimaal 1 m (minimaal 50 cm hoog).
Min. benodigd/ max. toegestaan:	N.v.t.
Plaatsingseisen:	Voor paddenstoelen: stapel dood hout op, op een vochtige plek. Boomstronken zijn hier uitermate geschikt voor. Voor insecten: plaats een boomstam of een stapel vermolmd hout in de zon. Een combinatie van dikkere stammen (dikker dan 20 cm diameter) en dunnere takken (dunner dan 20 cm diameter) is noodzakelijk voor insecten. Zorg daarom voor variatie. Het doodhout moet minimaal voor 30% uit dikke stammen (dikker dan 20 cm diameter) bestaan.
Onderhouds- intensiteit:	Laag

Puntentelling

1

Dood hout van 1 m = 1 punt, 4 m = 2 punten en 8 m = 3 punten.

Toelichting

Dood hout is vaak een bron van insecten en daarmee een belangrijke bron van voedsel voor zangvogels en kleine zoogdieren, zoals egels.



Drinkplaats voor vogels

Realiseren van drinkplaatsen voor vogels.

Ten gunste van: Kleine zangvogels.



Eisen en randvoorwaarden

Gebied: Buiten- en stedelijk gebied.

Oppervlakte: N.v.t.

Min. benodigd/
max. toegestaan: N.v.t.

Plaatsingseisen: De drinkplaats moet veilig zijn ten aanzien van predatoren (roofdieren) zoals katten en het water moet ondiep zijn (maximaal 4 cm). Plaats de waterschaal op de grond of op circa 1 meter hoogte.

Plaats de drinkplaats op een plaats waar vogels dekking kunnen zoeken, maar op minimaal 2 meter afstand van omringende beplanting (in verband met predatoren).

Bij gebruik van een waterschaal dient deze om de drie dagen te worden schoongemaakt met een borstel en zonder schoonmaakmiddel. Zie [bomen- en plantengids](#) in de bijlage.

Onderhouds-
intensiteit: Hoog

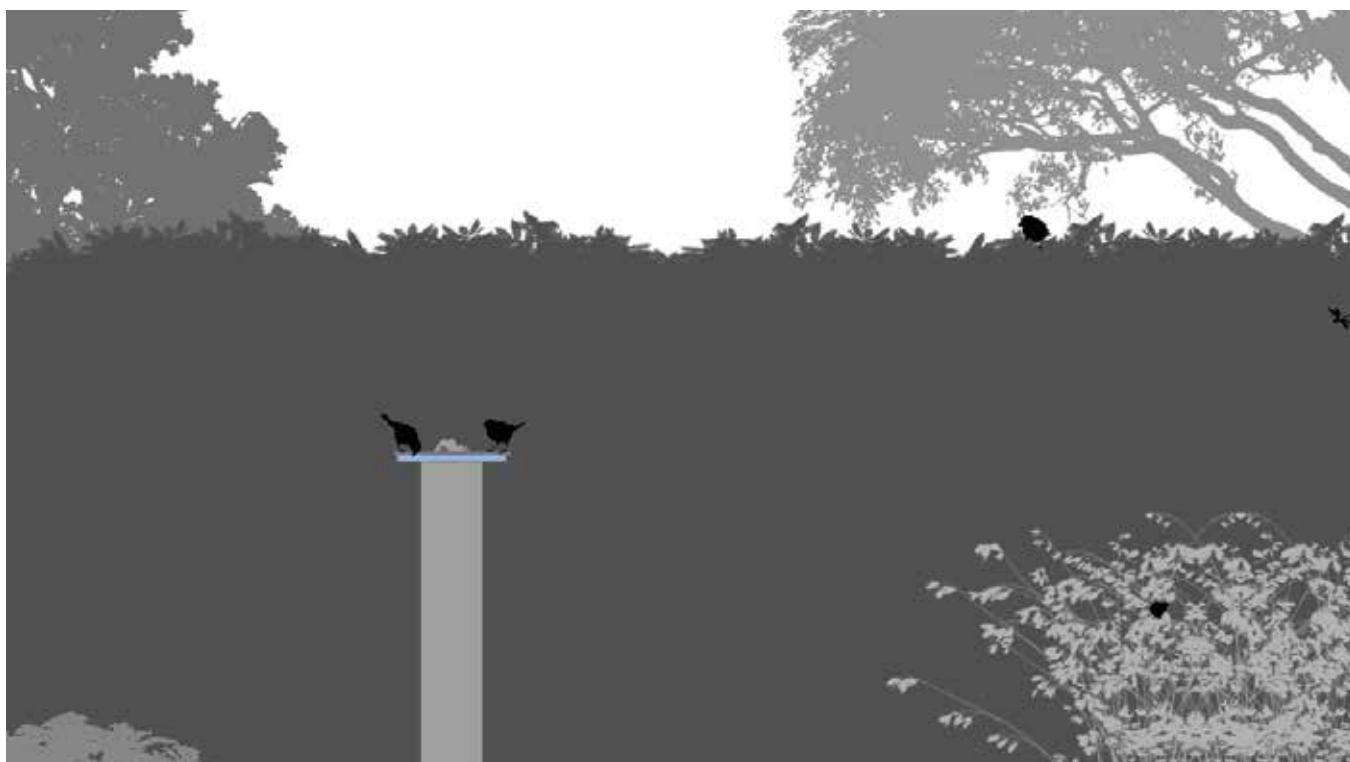
Puntentelling

1

Drinkplaats is 1 punt. Maximaal 1 punt.

Toelichting

Plaats enkele stenen in het waterbad om de vogels van extra grip te voorzien.



Aanplant insectvriendelijke struik of boom

Aanplant van een inheemse struik of boom die insecten aantrekt.

Ten gunste van: Insecten en vogels.



Eisen en randvoorwaarden

Gebied:	Buiten- en stedelijk gebied.
Oppervlakte:	N.v.t.
Min. benodigd/ max. toegestaan:	N.v.t.
Plaatsingseisen:	De struik of boom moet biologisch geteeld en inheems zijn. De struik of boom moet zelfvoorzienend zijn wat betreft water en voeding. Plaats de struik of boom dus in de volle grond en niet in pot of kuip. Voorbeelden: Zoete kers, wilde lijsterbes, boswilg veldesdoorn, wilde kardinaalsmuts, rode kornoelje, eglantier, meidoorn. Zie bomen- en plantengids in de bijlage.
Onderhouds- intensiteit:	Gemiddeld

Puntentelling

1

Per struik of boom 1 punt. Maximaal 5 punten.

Toelichting

Gelderse roos en sporkehout zijn goed voor insecten. Sporkehout is ideaal voor bijen vanwege de zeer lange bloeiperiode (mei - september) en nectarrijke bloemen. De bessen van Gelderse roos en sporkehout bieden ook voedsel voor vogels.



1. Bloeiwijze Gelderse roos
2. Bessen Gelderse roos
3. Wilde lijsterbes
4. Sporkehout

Egelsnelweg

Tuinen met elkaar verbinden door middel van het creëren van openingen in schuttingen of muren.

Ten gunste van: Egels en andere kleine zoogdieren.



Eisen en randvoorwaarden

Gebied: Stedelijk gebied.

Oppervlakte: N.v.t.

Min. benodigd/
max. toegestaan: Minimaal 1.

Plaatsingseisen: Openingen van minimaal: 13 x 13 cm.

Een egelsnelweg is van belang in woonwijken waar voornamelijk 'harde' perceelafscheidin-
gen zijn, zoals schuttingen.

Onderhouds-
intensiteit: Laag

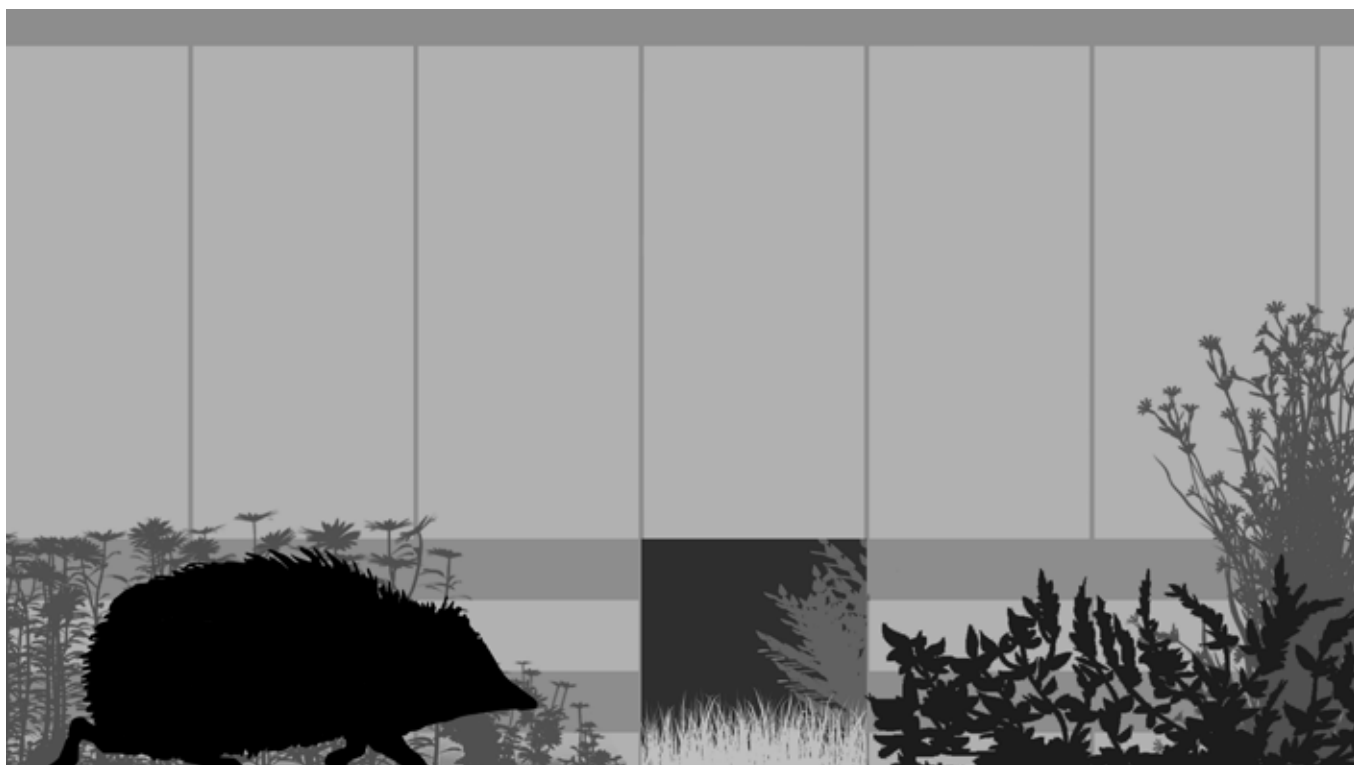
Puntentelling

1

Per opening in erfafscheiding 1 punt. Maximaal 2 punten.

Toelichting

Zie de website van de egelwerkgroep voor meer tips voor egels: www.egelwerkgroep.com.



Overhoekje

Creëren van een overhoekje dat met rust wordt gelaten.

Ten gunste van: Egels, vogels en insecten.



Eisen en randvoorwaarden

Gebied: Buiten- en stedelijk gebied.

Oppervlakte: Minimaal 1 m².

Min. benodigd/
max. toegestaan: N.v.t.

Plaatsingseisen: Het creëren van het overhoekje kan door bladafval, takken en wat stenen op een plek aan te brengen in de buurt van of onder opgaande begroeiing zoals bomen of struiken aan te brengen.

Laat het overhoekje met rust; dit is vooral belangrijk in de winter.

Onderhouds-
intensiteit: Laag

Puntentelling

1

Per 1 m² : 1 punt. Maximaal 4 punten.

Toelichting

Gedurende het jaar kan het snoei- en bladafval uit de tuin hierheen worden gebracht. In de winter kan het overhoekje gebruikt worden door egels in winterslaap. Het is daarom van belang om het overhoekje in de winter ongeroerd te laten.



Hoogstamboomgaard

Aanleg van hoogstamboomgaard ter verhoging van biodiversiteit op een erf.

Ten gunste van: Insecten, goudvink, steenuil en groene specht.



Eisen en randvoorwaarden

Gebied:	Buitengebied.
Oppervlakte:	100 m ² .
Min. benodigd/ max. toegestaan:	Minimaal 12 bomen.
Plaatsingseisen:	Plant appelbomen minimaal 10 meter uit elkaar, perenbomen 8 meter en pruimenbomen 6 meter. Plant bij voorkeur oude fruitrassen aan. Oude rassen zijn vaak minder ziektegevoelig dan nieuwe rassen, waardoor het gebruik van bestrijdingsmiddelen niet noodzakelijk is. Pas alleen biologisch en duurzaam geteelde bomen toe.
Onderhouds- intensiteit:	Gemiddeld.

Puntentelling

Hoogstamboomgaard is 25 punten.

25

Toelichting

Raadpleeg de website van Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG) voor meer informatie over de realisatie en het beheer van een hoogstamfruitboomgaard: www.slgelderland.nl.



Insectenhotel

Plaatsen van een insectenhotel in een tuin of erf.

Ten gunste van: Metselbijen en andere insecten.



Eisen en randvoorwaarden

Gebied: Buiten- en stedelijk gebied.

Oppervlakte: Minimaal 1 m².

Min. benodigd/
max. toegestaan: Maximaal 5 insectenhôtels per project.

Plaatsingseisen: Plaats het insectenhotel op een zonnige plaats, op 0,5 tot 2 meter hoogte. Zorg ervoor dat de invliegopening niet richting het zuidwesten staat (i.v.m. regeninslag). De stokjes en boorgaten moeten glad zijn, om beschadigen van de vleugels te voorkomen. Zorg voor een vrije aanvliegroute; plaats dus geen hoge beplanting direct voor het insectenhotel. Zorg voor voldoende voedselaanbod in de buurt van het insectenhotel, door het plaatsen van nectarproducerende, inheemse planten. Het plaatsen van een insectenhotel in een compleet verharde omgeving levert daarom geen punten op.

Onderhouds-
intensiteit: Laag.

Puntentelling

1

Per insectenhotel: 1 punt. Maximaal 5 punten.

Toelichting

Aanbevolen wordt om het insectenhotel op een beschutte plek te plaatsen, dus in de luwte voor wind en regen. Een klein overstek kan de kans op inregenen verkleinen. Het insectenhotel kan ook gecombineerd worden met maatregelen uit het thema bebouwing zoals groene daken.



Houtsnippers

Aanbrengen van houtsnippers.

Ten gunste van: Paddenstoelen (schimmels).



Eisen en randvoorwaarden

Gebied: Buiten- en stedelijk gebied.

Oppervlakte: Minimaal 2 m².

Min. benodigd/
max. toegestaan: N.v.t.

Plaatsingseisen: (Het pad van) houtsnippers aanbrengen op een schaduwrijke plek, om de groei van paddenstoelen te bevorderen.
Na twee jaar moet de laag worden aangevuld.

Onderhouds-
intensiteit: Laag.

Puntentelling

Per 2 m² : 1 punt. Maximaal 5 punten.

1

Toelichting



Takkenril

Aanleggen van een takkenril.

Ten gunste van: Marterachtigen, egel, muizen, vogels en amfibieën.



Eisen en randvoorwaarden

Gebied:	Buiten- en stedelijk gebied.
Oppervlakte:	Minimaal 6 m ² (hoogte 1-1.5 meter).
Min. benodigd/ max. toegestaan:	N.v.t.
Plaatsingseisen:	De takkenril aanleggen op een rustige plek. Eén keer per jaar de takkenril aanvullen met nieuwe takken.

Onderhouds-
intensiteit: Laag.

Puntentelling

6 m² takkenril = 2 punten; per extra 2 m² een extra punt. Maximaal 8 punten.

2

Toelichting

Voor het maken van een takkenril kan snoei- en takkenhout gebruikt worden.



Egelkast

Plaatsen van egelkast.

Ten gunste van: Egel.



Eisen en randvoorwaarden

Gebied:	Buiten- en stedelijk gebied.
Oppervlakte:	N.v.t.
Min. benodigd/ max. toegestaan:	Maximaal 1 nestkast per 1000 m ² .
Plaatsingseisen:	Plaats de kast onder een struik of verberg de kast onder een takkenhoop met blad. Als nestmateriaal dient de kast gevuld worden met hooi of dor blad. Sommige kasten moeten op tegels geplaatst worden om rotting te voorkomen. Bedek de buitenkant met bladeren en/of turfmolm, maar houd de openingen vrij.
Onderhouds- intensiteit:	Laag.

Puntentelling

Per 2 m² : 1 punt. Maximaal 5 punten.

1

Toelichting

De kast plaatsen op een rustige plek, om verstoring te voorkomen.



Kwetterplek huismus

Groenblijvende struik of heg plaatsen als schuil-, slaap- en kwetterplaats.

Ten gunste van: Huismussen en andere kleine zangvogels.



Eisen en randvoorwaarden

Gebied: Buiten- en stedelijk gebied.

Oppervlakte: Minimaal 4 m².

Min. benodigd/
max. toegestaan: N.v.t.

Plaatsingseisen: Minimaal 1,5 meter hoog.

Gebruik dichte, inheemse en groenblijvende of bladhoudende struiken, zoals hulst, taxus, wilde liguster en beukhaag. Zie [bomen- en plantengids](#) in de bijlage.

Onderhouds-
intensiteit: Gemiddeld.

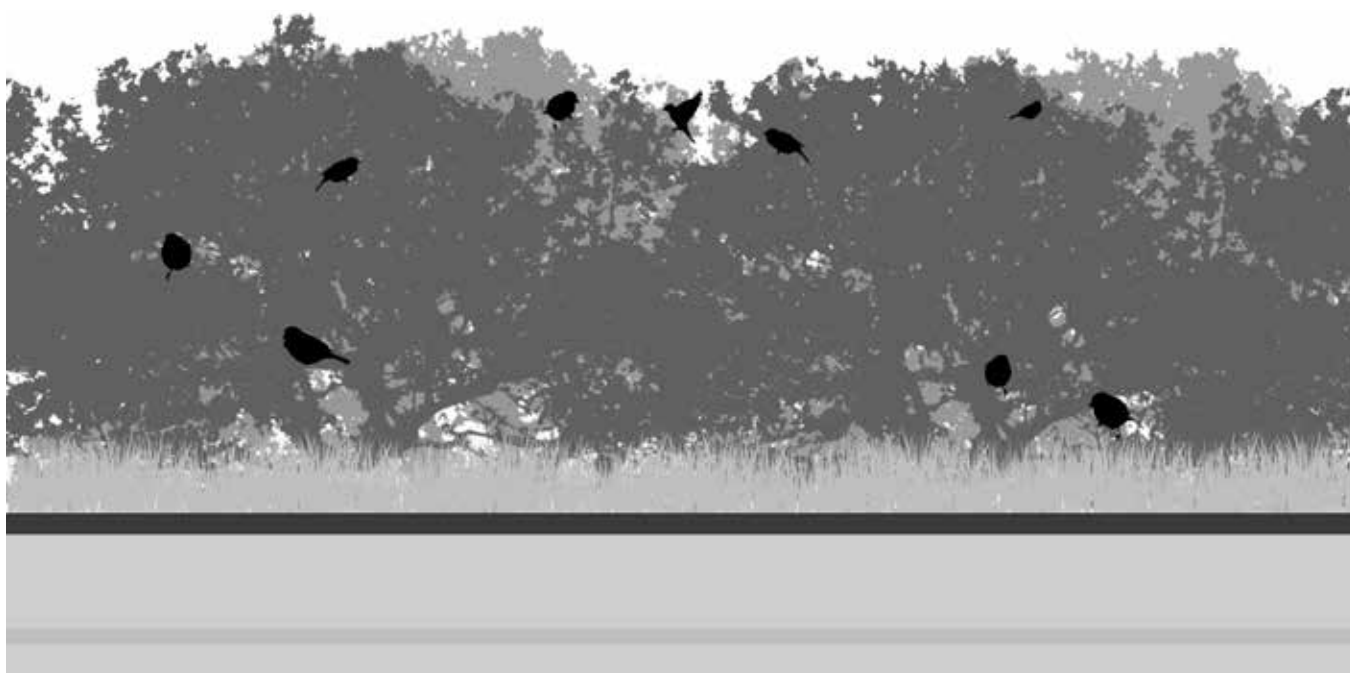
Puntentelling

2

Met 4 m²: 2 punten. Met 8 m²: 4 punten. Maximaal 4 punten.

Toelichting

Deze maatregel is goed te combineren met andere maatregelen die ten gunste van huismussen zijn, zoals het geschikt maken van daken als nestlocatie of het aanbrengen van drinkplaatsen en zandbanken voor stofbaden.



Mezenkast

Ophangen van mezenkasten aan bomen in tuinen of erven.

Ten gunste van: Mezen.



Eisen en randvoorwaarden

Gebied: Buiten- en stedelijk gebied.

Oppervlakte: N.v.t.

Min. benodigd/
max. toegestaan: Maximaal 2 mezenkasten per tuin.

Plaatsingseisen: Op minimaal 3 meter hoogte plaatsen, niet in de volle zon en buiten bereik van predatoren (roofdieren). Zorg voor voldoende schuilmogelijkheden, zoals bomen of struiken, in de directe omgeving van de kast. Afstand tussen kasten 10 meter.
De kasten kunnen aan zowel bomen als struiken worden opgehangen. Belangrijk is dat de bomen levensvatbaar en toekomstbestendig zijn.
Kast jaarlijks schoonmaken. Kies voor een duurzame kast van houtbeton of vezelbeton.

Onderhouds-
intensiteit: Laag.

Puntentelling

1

Per nestkast: 1 punt. Maximaal 2 punten.

Toelichting

Mezenkasten kunnen in elke tuin geplaatst worden, maar zijn het meest effectief in tuinen waar voldoende schuilmogelijkheden zijn, zoals struiken en bomen.

De maatregel kan ook gecombineerd worden met een aantal maatregelen uit het thema 'Bebouwing', zoals groene daken.

Er zijn verschillende types nestkasten beschikbaar voor verschillende vogelsoorten.



Muur van wildernis

Het aanbrengen gestapelde oude bakstenen of natuursteen waartussen planten kunnen groeien.

Ten gunste van: Insecten en amfibieën.



Eisen en randvoorwaarden

Gebied: Buiten- en stedelijk gebied.

Oppervlakte: Minimaal 2 m².

Min. benodigd/
max. toegestaan: N.v.t.

Plaatsingseisen: Minimaal 2 meter lang en 50 centimeter hoog.
De muur kan gerealiseerd worden door het stapelen van oude stenen, het toepassen van specie is voor deze maatregel niet nodig. Het is juist de bedoeling dat er speling zit tussen de stenen zodat deze ruimtes gebruikt kunnen worden door insecten en amfibieën.
Door stenen van verschillende groottes toe te passen ontstaat meer diversiteit aan loze ruimtes in de muur.

Onderhouds-
intensiteit: Gemiddeld.

Puntentelling

2

Per 2 m²: 2 punten. Maximaal 6 punten.

Toelichting



Natuurlijke tuinvijver

Aanleg van een vijver met natuurlijke oevers en inheemse waterplanten.

Ten gunste van: Insecten, vogels en amfibieën.



Eisen en randvoorwaarden

Gebied:	Buiten- en stedelijk gebied.
Oppervlakte:	Minimaal 5 m ² en maximaal 30 m ² .
Min. benodigd/ max. toegestaan:	N.v.t.
Plaatsingseisen:	Waterdiepte minimaal 50 centimeter en maximaal 100 cm. De natuurlijke tuinvijver dient rijk te zijn aan waterplanten, voor een natuurlijke waterzuivering. De vijver dient ook visvrij te worden gehouden. Minimaal één van de oevers dient over een flauw talud te beschikken van minimaal 1:4. Inheems en biologisch geteeld plantmateriaal gebruiken voor de aanplant van waterplanten. In een regio met lage grondwaterstand vijverfolie gebruiken om het water vast te houden. Volledig beschaduwde plekken zijn niet geschikt voor een natuurlijke tuinvijver.
Onderhoudsintensiteit:	Laag.

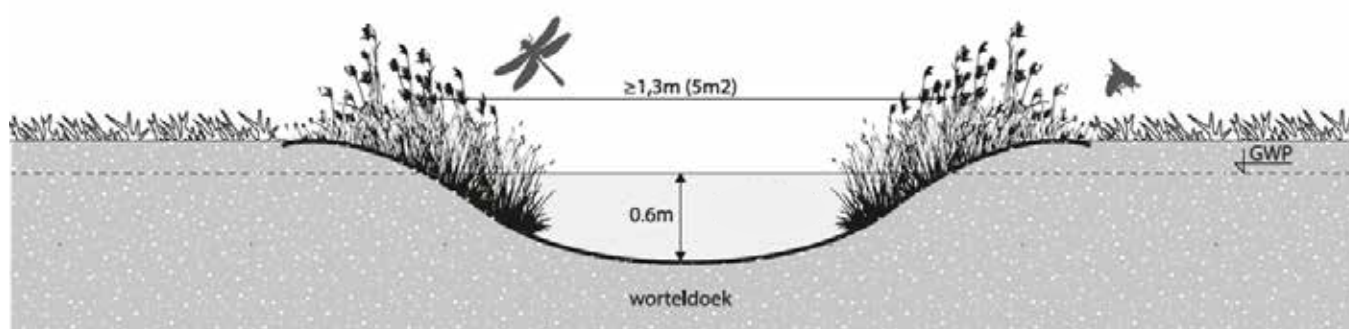
Puntentelling

6

Natuurlijke tuinvijver: 6 punten.

Toelichting

Een vijver is in de zomer een belangrijke vochtvoorziening voor vogels en een voortplantingsplek voor insecten en amfibieën. Deze maatregel is een eenvoudigere, kleinere maatregel dan het aanleggen van een natuurlijke poel, waardoor deze maatregel ook in het stedelijk gebied toepasbaar is. Kan ook trapsgewijs aangelegd worden. Bakken met waterplanten zijn dan makkelijker te plaatsen.



Schutting eruit, haag erin

Het vervangen van een 'harde' erfscheiding (een schutting of een muur) door een groene haag.

Ten gunste van: Vogels en grondgebonden zoogdieren.



Eisen en randvoorwaarden

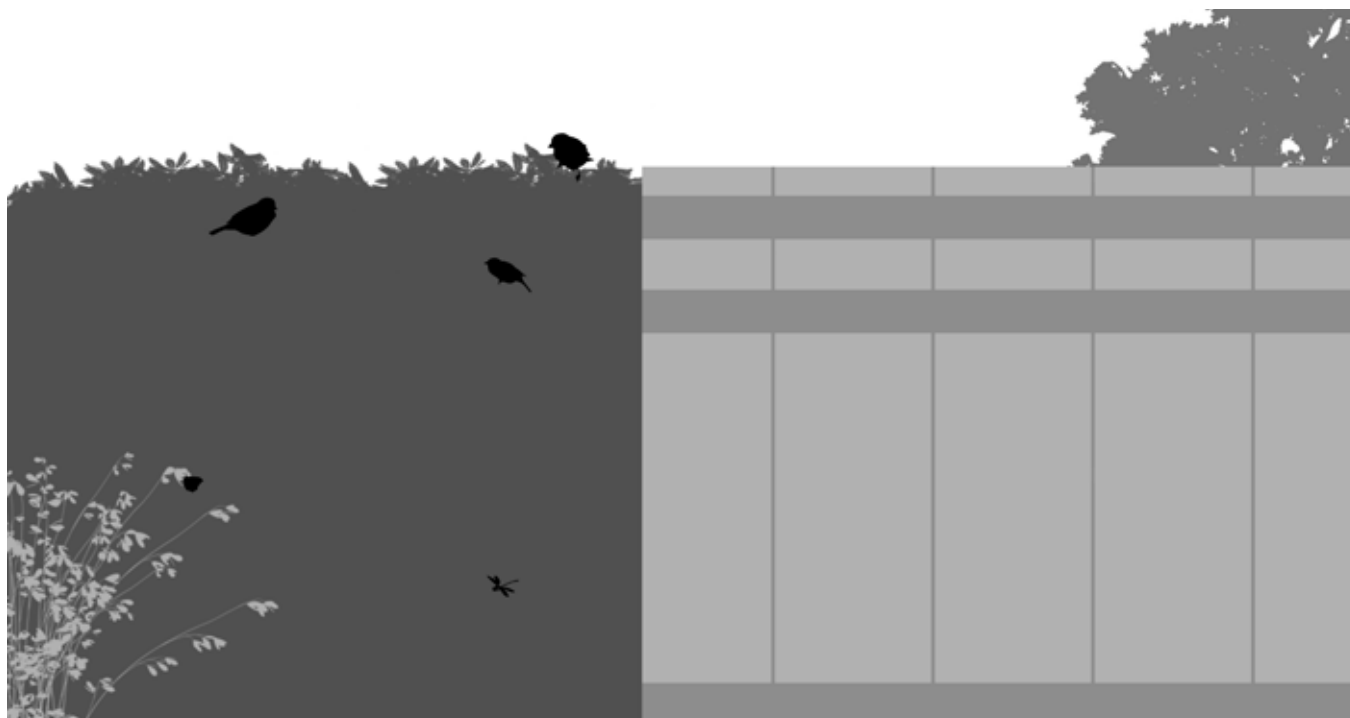
Gebied:	Buiten- en stedelijk gebied.
Oppervlakte:	N.v.t. Minimale eis is het vervangen van één volledige 'harde' erfscheiding (schutting of muur) door een haag.
Min. benodigd/ max. toegestaan:	
Plaatsingseisen:	Minimaal 1,5 meter hoog. Schutting of muur vervangen door inheems en biologisch geteeld plantmateriaal. Voor nieuwbouwprojecten waar nog géén erfscheiding is aangebracht: probeer zoveel mogelijk haag te planten in plaats van schutting. Zie bomen- en plantengids in de bijlage, voor een volledig overzicht van toe te passen gebiedseigensoorten.
Onderhouds- intensiteit:	Gemiddeld.

Puntentelling

Per 3 meter: 2 punten. Maximaal 15 punten.

2

Toelichting



Sleedoorn

Aanplanten van sleedoorn.

Ten gunste van: Sleedoornpage, overige insecten en vogels.



Eisen en randvoorwaarden

Gebied: Buiten- en stedelijk gebied.

Oppervlakte: N.v.t.

Min. benodigd/
max. toegestaan: N.v.t.

Plaatsingseisen: Sleedoornstruwelen die te oud zijn geworden en weinig jonge uitlopers hebben, moeten gefaseerd worden teruggezet (eenmaal per 3 tot 5 jaar), waarbij de oudste sleedoorns gespaard moeten worden omdat ze in het voorjaar waardevol zijn als nectarplant voor insecten.

Onderhouds-
intensiteit: Gemiddeld.

Puntentelling

Per sleedoornstruik: 2 punten. Maximaal 6 punten.

2

Toelichting

Met het aanplanten van sleedoorn kan de lokale sleedoornpagepopulatie vooruit geholpen worden. De sleedoornpage leeft van honingdauw (zoete afscheiding van luizen), maar je kunt de sleedoornpage daarnaast ook helpen met de aanplant van echte guldenroede of koninginnenkruid.



Steenuilenkast

Het plaatsen van een steenuilenkast op een erf.

Ten gunste van: Steenuil.



Eisen en randvoorwaarden

Gebied: Buitengebied.

Min. benodigd/
max. toegestaan: Maximaal 2 nestkasten per project.

Plaatsingseisen: Op minimaal 2 meter hoogte; niet boven een waterbron (drinkbak vee, sloot etc.). Plaats de kast in een vrij toegankelijke schuur, aan de buitenzijde van agrarische bebouwing of in een boom met een open karakter, zoals een oude fruitboom of knotwilg. In een boom dient de kast op de lengterichting van een stevige tak te worden geplaatst. De kast dient op een zo rustig mogelijke plek opgehangen te worden. Bodem mag bedekt worden met zaagsel, turf of houtsnippers. Maak de kast na gebruik in het najaar schoon van braakballen en oud nestmateriaal en voorzie de kast direct van nieuw nestmateriaal.

Onderhouds-
intensiteit: Laag.

Puntentelling

Per kast: 1 punt. Maximaal 2 punten.

1

Toelichting

Als binnen 100 meter van het plangebied al een steenuilenkast aanwezig is die wordt gebruikt als nestkast (door een steenuilenpaartje), kies dan een andere maatregel die de biodiversiteit in het buitengebied verhoogt. Hierdoor ontstaat er meer voedsel voor de steenuil. Een tweede kast kan wel als schuilplaats voor het mannetje dienen. Het is raadzaam om de nestkast te plaatsen in overleg met een deskundige van de Vogelwerkgroep Zutphen. Neem contact op via het e-mailadres: vwgzutphen@gmail.com.



Tegels vervangen door groen

Vervanging van bestrating door groen.

Ten gunste van: Insecten, kleine zoogdieren, vogels.



Eisen en randvoorwaarden

Gebied: Stedelijk gebied.

Oppervlakte: Minimaal 1 m².

Min. benodigd/
max. toegestaan: N.v.t.

Plaatsingseisen: Inheemse, biologisch geteelde planten toepassen. voor een volledig overzicht van toe te passen gebiedseigensoorten.
Deze maatregel geldt ook voor andere dichte verhardingen in tuinen of erven, zoals klinkers en betonplaten.

Onderhouds-
intensiteit: Gemiddeld.

Puntentelling

Per 1 m²: 1 punt. Maximaal 20 punten.

1

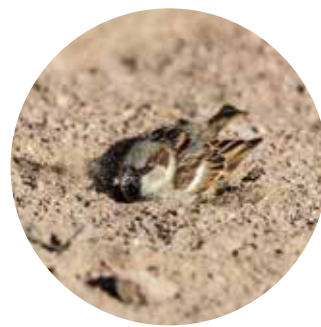
Toelichting



Creëren zandbank

Aanleg van een kleine plek met open zand en reliëf.

Ten gunste van: Graafbijen en huismussen.



Eisen en randvoorwaarden

Gebied:	Buiten- en stedelijk gebied.
Oppervlakte:	Minimaal 2 m ² .
Min. benodigd/ max. toegestaan:	N.v.t.
Plaatsingseisen:	Zandbank op zonnige plaats aanleggen, bij voorkeur met klein reliëf. Dichtgroei van de zandbank moet voorkomen worden door eens per jaar de begroeiing handmatig te verwijderen.

Onderhouds-
intensiteit: Laag.

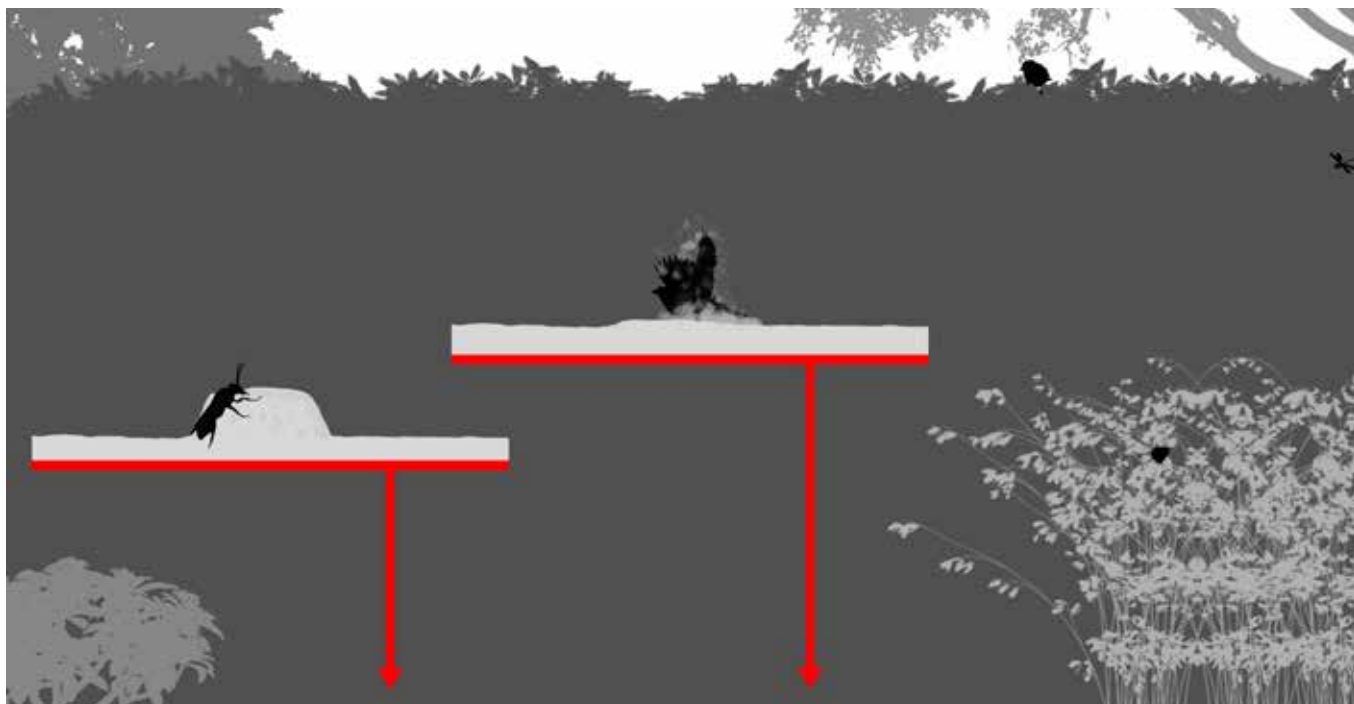
Puntentelling

Zandbank = 2 punten.

2

Toelichting

Huismussen profiteren van de zandbanken, omdat ze hier een noodzakelijk stofbad kunnen nemen. De maatregel is daarom goed te combineren met andere maatregelen die ten gunste van huismussen zijn.



Klimmend- en overhangend groen

Aanplanten van klimplanten die langs de muur en over een klimhulp boven het grondoppervlak groeien.

Ten gunste van: Insecten, vogels.



Eisen en randvoorwaarden

Gebied:	Stedelijk gebied.
Oppervlakte:	Minimaal 0,5 m ² grondoppervlak per 2 strekkende meter.
Min. benodigd/ max. toegestaan:	1 x 0,5 m ² per project, geen maximum.
Plaatsingseisen:	De grootste biodiversiteit ontstaat door het aanplanten van inheemse klimmers zoals hop, wilde kamperfoelie, wilde bosrank en klimop. Diversiteit in soorten bieden insecten en vogels in verschillende perioden van het jaar van voedsel. Klimop en wingerd hebben geen ondersteuning nodig langs de gevel. Zij hechten aan de ondergrond. Voor overige planten moet stevig hulpmateriaal met ruimte tussen de muur, bevestigd worden om te kunnen winden of te ranken. Klimplanten worden langer, maar ook dikker en zwaarder. Een stevige constructie is noodzakelijk voor deze maatregel. Zie bomen- en plantengids in de bijlage voor een volledig overzicht van toe te passen gebiedseigensoorten.
Onderhouds- intensiteit:	Gemiddeld.

Puntentelling

Per 0,5 m² beschikbaar grondoppervlak 1 punt, maximaal 5 punten.

1

Toelichting

Op een klein grondoppervlak kan veel leefgebied gecreëerd worden voor insecten en vogels. Houd bij de keuze van klimplanten rekening met de plaats waar ze komen. Is er veel schaduw, veel zon? Krijgt de beplanting veel regen of moet er een bewateringsplan komen?



Klimop en wingerd vinden hun eigen weg langs de gevel.

Pluk- en vlindertuin

Aanleg van plantsoen met bloeiende, liefst inheemse, planten

Ten gunste van: Vlinders, wilde bijen, overige insecten.



Eisen en randvoorwaarden

Gebied:	Stedelijk- en buitengebied
Oppervlakte:	Minimaal 50 m ²
Min. benodigd/ max. toegestaan:	Maximaal te behalen punten is 15 punten
Plaatsingseisen:	Aanplant van inheemse planten die een voedselbron kunnen zijn voor insecten. Deze planten mogen niet ontbreken: wilde kamperfoelie, kruipend zenegroen, koninginnekruid, adderwortel, klimop, paardenbloem, wilde peen, look-zonder-look, kruisdistel, kaasjeskruid, kattenstaart, teunisbloem, herfstaster, marjolein, tijm, salie, ijzerhard en beemd-kroon. De brandnetel is de waardplant voor de dagpauwoog, de kleine vos, de gehakelde aurelia en de atalanta. Zij kunnen zich niet voortplanten zonder de brandnetel. Reserveer hiervoor een hoekje! Zie de bomen- en plantengids in de bijlage voor een volledig overzicht.
Onderhouds- intensiteit:	Gemiddeld.

Puntentelling

3 punten per 50m² in stedelijk gebied

3

Toelichting

Houd bij de aanplant rekening met diversiteit. Zorg dat van de vroege lente tot de in de herfst nectar gevend planten bloeien. Zaaïen doe je na de zomer tot in oktober of in de lente voor april.

Belangrijk voor de insecten: koop biologisch geteeld materiaal, vrij van gifstoffen.



Vlindertuin Waalre
Foto: IVN

Begrippenlijst

Ecoloog

Een professional met een hbo- of wo-opleiding in ecologie, gespecialiseerd in de Nederlandse ecologie. Een ecoloog kan werkzaam zijn bij een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of zich aantoonbaar inzetten voor soortenbescherming binnen relevante Nederlandse organisaties, zoals VZZ, Vogelbescherming en SOVON.

Inheemse plantensoorten

Planten die van nature in een bepaald gebied of ecosysteem voorkomen, zonder menselijke introductie. Ze zijn aangepast aan de lokale omstandigheden, zoals klimaat en bodem, en spelen een essentiële rol in de biodiversiteit. Inheemse planten ondersteunen lokale dieren, verbeteren de bodemkwaliteit en helpen bij de regulering van watercycli. Ze zijn vaak beter bestand tegen ziektes en plagen in hun natuurlijke omgeving.

Ter zake deskundige

Een terzake deskundige is een persoon die over specifieke kennis, ervaring en expertise beschikt op een bepaald vakgebied. Deze deskundigheid maakt het mogelijk om een goed onderbouwde mening te geven of advies te verstrekken over relevante kwesties binnen dat vakgebied. Terzake deskundigen worden vaak ingeschakeld in juridische procedures, rapportages of bij het nemen van belangrijke beslissingen waar gespecialiseerde kennis vereist is.

Bomen- en plantengids

Nederlandse naam	Botanische naam	Boom of struik	Minimum Hoogte	Maximum Hoogte
Amandelwilg	Salix triandra	boom	1,5 m	4 m
Beuk	Fagus sylvatica	boom	-	46 m
Bittere wilg	Salix purpurea	boom	2 m	6 m
Boswilg	Salix caprea	boom	-	14 m
Eenstijlige meidoorn	Crataegus monogyna	boom	-	10 m
Es	Fraxinus excelsior	boom	-	40 m
Fladderiep of steeliep	Ulmus laevis	boom	-	25 m
Geoorde wilg	Salix aurita	boom	0,6 m	2,3 m
Gewone esdoorn	Acer pseudoplatanus	boom	-	35 m
Gewone vogelkers	Prunus padus	boom	8 m	15 m
Gladde iep	Ulmus carpinifolia	boom	-	30 m
Grauwe wilg	Salix cinerea	boom	-	6 m
Grove den	Pinus sylvestris	boom	5 m	40 m
Haagbeuk	Carpinus betulus	boom	15 m	25 m
Hulst	Ilex aquifolium	boom	-	10 m
Katwilg	Salix viminalis	boom	6 m	10 m
Kraakwilg	Salix fragilis	boom	-	25 m
Laurierwilg	Salix pentandra	boom	-	12 m
Mispel	Mespilus germanica	boom	1,5 m	6 m
Ratelpopulier	Populus tremula	boom	20 m	35 m
Ruwe berk	Betula pendula	boom	-	20 m
Ruwe iep	Ulmus glabra	boom	25 m	40 m
Schietwilg	Salix alba	boom	-	30 m
Spaanse aak of veldesdoorn	Acer campestre	boom	10 m	12 m
Sporkehout of vuilboom	Frangula alnus	boom	-	7 m
Venijnboom	Taxus baccata	boom	12 m	20 m
Wegedoorn	Rhamnus catharticus	boom	4 m	6 m
Wilde appel	Malus sylvestris	boom	10 m	12 m
Wilde lijsterbes	Sorbus aucuparia	boom	-	20 m
Wilde peer	Pyrus pyraster	boom	8 m	20 m
Wintereik	Quercus petraea	boom	25 m	30 m
Winterlinde of kleinbladige linde	Tilia cordata	boom	-	30 m
Witte els	Alnus incana	boom	15 m	25 m
Zachte berk	Betula pubescens	boom	-	15 m
Zoete kers	Prunus avium	boom	-	20 m
Zomereik	Quercus robur	boom	15 m	35 m
Zomerlinde of grootbladige linde	Tilia platyphyllos	boom	-	40 m
Zwarte els	Alnus glutinosa	boom	25 m	35 m
Zwarte populier	Populus nigra	boom	-	35 m

Bomen- en plantengids

Nederlandse naam	Botanische naam	Boom of struik	Minimum Hoogte	Maximum Hoogte
Gele kornoelje	Cornus mas	boom/struik	2 m	6 m
Aalbes	Ribes rubrum	struik	1 m	2 m
Berijpte viltroos	Rosa sherardii	struik	0,8 m	2 m
Bosroos	Rosa arvensis	struik	0,5 m	2,5 m
Duindoorn	Hippophae rhamnoides	struik	1,2 m	4,5 m
Egelantier	Rosa rubiginosa	struik	1,5 m	2,5 m
Gelderse roos	Viburnum opulus	struik	1,5 m	6 m
Gewone vlier	Sambucus nigra	struik	3 m	4 m
Gewone vogelkers	Prunus padus	struik	1,2 m	15 m
Hazelaar	Corylus avellana	struik	-	6 m
Heggenroos	Rosa corymbifera	struik	1,5 m	3 m
Hondsroos	Rosa canina	struik	1 m	4 m
Jeneverbes	Juniperus communis	struik	-	10 m
Kruisbes	Ribes uva-crispa	struik	0,6 m	1,2 m
Rode kamperfoelie	Lonicera xylosteum	struik	1 m	2 m
Rode kornoelje	Cornus sanguinea	struik	-	3 m
Rood peperboompje	Daphne mezereum	struik	0,3 m	0,8 m
Sleedoorn	Prunus spinosa	struik	2 m	6 m
Tweestijlige meidoorn	Crataegus laevigata	struik	-	5 m
Viltroos	Rosa tomentosa	struik	1,5 m	3 m
Wigbladige roos	Rosa elliptica	struik	1 m	2,5 m
Wilde gagel	Myrica gale	struik	06 m	1,5 m
Wilde kardinaalsmuts	Euonymus europaeus	struik	-	3 m
Wilde liguster	Ligustrum vulgare	struik	-	5 m
Zuurbes	Berberis vulgaris	struik	1 m	4 m
Zwarte bes	Ribes nigrum	struik	1 m	1,5 m